

YDINKOHDAT 4

Miikka Ruokanen, Ydinkohdat: Johdatus kristinuskon ymmärtämiseen (WSOY, 1990, s.246).

Väliotsikointi enimmäkseen Miikka Ruokasen.

Tunnustaa - miten?

Tärkein uskomme julkinen tunnustaminen tapahtuu jumalanpalveluksessa, kun yhdessä seurakunnan kanssa lausumme uskontunnustuksen (156).

- Osallistuessani suruttomana jumalanpalvelukseen ja lausuessani uskontunnustuksen ei koskaan tullut mieleeni, että nyt minä tunnustan uskonni. Kun menin uskovana jumalanpalvelukseen, en silloinkaan kokenut tunnustavani uskoani. Ruokanen taitaa olla samoilla linjoilla sen kirkkoherran kanssa, joka sanoi: **on seurakuntalainen ainakin silloin uskossa kun hän lausuu uskontunnustusta!** Minusta uskontunnustuksen lausuminen kuuluu samaan sarjaan ruokarukouksen ja Levolle lasken Luojadi-rukouksen kanssa. Ne ovat lähinnä hyviä kristillisiä tapoja, mutta eivät välttämättä kerro mitään omakohtaisesta uskonelämästä. Suomessa on kuitenkin sen verran vielä tervettä realismia, että puhuttaessa "tunnustavasta kristitystä", ei kenellekään juolahda mieleen Levolle lasken Luojadi-lausujat. **Suun tunnustus edellyttää pelastuskokemusta. Lisäksi tunnustuksen luonteeseen kuuluu persoonallisuus ja vapaasanaisuus.**

Monille käveleminen jumalanpalveluksessa ehtoollispöytään - usein pitkän ehtoolliselta poissaolon jälkeen - merkitsee julkista tunnustusta (157).

-Tähänkään "tunnustukseen" en voi yhtyä - tuskin tällä tunnustuksella pelastutaan, Room.10:10.

PYHITYS

Kuitenkin jotkut heräävät pyhiksi ja vanhurskaiksi. He katsovat, että uskovaisina heillä on velvollisuus nuhdella, varoittaa ja opastaa lähimmäisiään näiden heikossa moraalissa. Tällaisten kristittyjen kohdalla pyhityksestä on tullut pöhötystä (168).

- Ruokanen haluaa näin heittää lokaa tunnustavien herätyskristittyjen silmille. "Heikkoa moraalialia" ei seurakunnassa ole lupa katsoa läpi sormien. Se on merkki siitä, ettei vanhurskauttamista (asemanmuutosta) ja siihen liittyvää uudestisyntymisen aikaansaamaa elämänmuutosta ole vielä tapahtunut. Tai se voi olla merkki myös laiminlyödyistä pyhityksestä. Tämä taas voi johtua oikean pyhitysopetuksen puutteesta. Kyllä uskovien pitäisi olla entistä enemmän myös "veljensä vartijoita". Jokaiselle uskovalle on annettu vastuullinen tehtävä: *"Ja sinä, ihmislapsi! Minä olen asettanut sinut Israelin heimolle vartijaksi. Kun kuulet sanan minun suustani, on sinun varoitettava heitä minun puolestani. Jos minä sanon jumalattomalle: jumalaton, sinun on kuolemalla kuoltava, mutta sinä et puhu varoittaaksesi jumalatonta hänen tiestänsä, niin se jumalaton kuolee synnissänsä, mutta hänen verensä minä vaadin sinun kädestäsi. Mutta jos sinä varoitat jumalatonta hänen tiestänsä, että hän kääntyisi siltä pois, eikä hän tieltänsä käännä, niin hän kuolee synnissänsä, mutta sinä olet sielusi pelastanut"* (Hes.33:7-9).

Pyhitys on kiusaamista

Elämä Kristuksen omana ei ole mielekästä siksi, että se olisi ihanaa ja onnellista. Onnellisuus on amerikkalainen keksintö, eikä sillä ole mitään

tekemistä kristinuskon kanssa. Vapahtaja ei poista elämämme ongelmia ja koettelemuksia, mutta hän on meidän kanssamme keskellä elämän raskautta, keskellä henkistä väkivaltaamme, epäonnistumistamme ja ristiriitojamme (169).

Onko kristityn onnellisuus vain "amerikkalainen keksintö"? (VH)

Eikö uskova tullessaan Jeesuksesta osalliseksi, saa myös hänen ilonsa? Rukoilevaiset laulavat taivaselämästä: *"Se alkaa täällä jo maitten päällä, ja jatkuu iäti taivaassa."* Psalmin kirjoittaja sanoo:

"Kuitenkin minä pysyn alati sinun tykönäsi, sinä pidät minua kiinni oikeasta kädestäni. Sinä talutat minua neuvosi mukaan ja korjaat minut viimein kunniaan. Ketä muuta minulla olisi taivaassa! Ja kun sinä olet minun kanssani, en minä mistään maan päällä huoli. Vaikka minun ruumiini ja sieluni nääntyisi, Jumala on minun sydämeni kallio ja minun osani iankaikkisesti. Sillä katso, jotka sinusta eriävät, ne hukkuvat, sinä tuhoat kaikki, jotka haureudessa sinusta luopuvat. Mutta minun onneni on olla Jumalaa lähellä, minä panen turvani Herraan, Herraan, kertoakseni kaikkia sinun tekojasi" (Ps.73:24-28).

Eikö myös "paimenpsalmi" 23 ole nimenomaan onnellisen miehen psalmi?.

"Varas ei tule muuta kuin varastamaan ja tappamaan ja tuhoamaan. Minä olen tullut, että heillä olisi elämä ja olisi yltäkylläisyys" (Joh.10:10).

Ankeat olosuhteetkaan eivät vieneet tätä onnea. *"Mutta keskiyön aikaan Paavali ja Silas olivat rukouksissa ja veisasivat ylistystä Jumalalle; ja vangit kuuntelivat heitä" (Apt.16:25).*

"Mutta Paavali sanoi: "Toivoisin Jumalalta, että, olipa vähällä tai paljon, et ainoastaan sinä, vaan myös kaikki te, jotka minua tänään kuulette, tulisitte semmoiksi, kuin minä olen, näitä kahleita lukuunottamatta" (Apt.26:29).

Uskovan moraali (VH)

Uskovalla ei välttämättä ole sen korkeampi moraali kuin muilla eikä hänen elämänsä ole sen ehjempää kuin muidenkaan (169).

- Oikea kristillisyyden muutos on "muutoskristillisyyttä": *"Siis, jos joku on Kristuksessa, niin hän on uusi luomus; se, mikä on vanhaa, on kadonnut, katso, uusi on sijaan tullut" (2 Kor.5:17).*

Siellä, missä uudestisyntyminen tapahtuu, päästään myös Jumalan voimasta osalliseksi ja tämä välttämättä vaikuttaa myös moraaliin: *"Sillä minä en häpeä evankeliumia; sillä se on Jumalan voima, itsekullekin uskovalle pelastukseksi, juutalaiselle ensin, sitten myös kreikkalaiselle" (Room.1:16).*

"Sillä sana rististä on hullutus niille, jotka kadotukseen joutuvat, mutta meille, jotka pelastumme, se on Jumalan voima" (1 Kor.1:18).

"vaan, kun Pyhä Henki tulee teihin, niin te saatte voiman, ja te tulette olemaan minun todistajani sekä Jerusalemissa että koko Juudeassa ja Samariassa ja aina maan ääriin saakka" (Apt.1:8).

"Hän tuli omiensa tykö, ja hänen omansa eivät ottaneet häntä vastaan. Mutta kaikille, jotka ottivat hänet vastaan, hän antoi voiman tulla Jumalan lapsiksi, niille, jotka uskovat hänen nimeensä" (Joh.1:11-12).

Lopunaikoina pääsee valtaan kristillisyyden puuttuva voima; silloin uskovat ovat samanlaisia kuin muutkin ihmiset: *" heissä on jumalisuuden ulkokuori, mutta he kieltävät sen voiman. Senkaltaisia karta" (2 Tim.3:5).*

Ehetymistä (VH)

Kristinoppi sanoo: *"Jumala on luonut ihmisen elämään hänen yhteydessään. Sentähden ihmissydän saa rauhan vain Jumalassa."* Eikö tämä osaltaan kerro myös ehetyksestä? Tästä ehetyksestä on tuhansia ja taas tuhansia esimerkkejä. Jumala joutuu uudestaan ja uudestaan tekemään sirpaleista astian.

"Sana, joka tuli Jeremialle Herralta ja kuului: "Nouse ja mene alas saventalon huoneeseen; siellä minä annan sinun kuulla sanani". Niin minä menin alas saventalon huoneeseen, ja katso, hän teki työtä pyöränsä ääressä. Ja jos astia, jota hän valmisti, meni pilalle, niinkuin savi voi mennä saventalon käsissä, niin hän teki siitä taas toisen astian, miten vain saventalo näki parhaaksi tehdä" (Jer.18:1-4).

Ilo ja surua (VH)

Kristuksen myötäkäsivä ja voimaa antava läsnäolo antaa meille kuitenkin toivoa ja rohkeutta. Hänen varassaan voimme sietää syntisen olemassaolomme raat realiteetit tekemättä itsemurhaa. Hänen varassaan jaksamme kantaa loppuun saakka lyhyen, surkean elämämme raskaan taakan (169).

- Varmasti uskovien elämässä on raskaitakin kärsimyksiä ja koettelemuksia, mutta on siellä myös onnen hetkiä. Tämäkö on se "yltäkylläinen elämä", jonka Jeesus omillensa lupaa? Toisaalta voidaan kysyä, jos uskovien elämä on jatkuvaa depressiota, kuinka hän kykenee tekemään Jumalan valtakunnan työtä? Eikö häneltä masennuksen laaksossa puutu siihen tarvittava voima. *"Ilo Herrassa on teidän väkevyytenne"* (Neh.8:10).

Pyhitys on lahja

Pyhitystä ei itse asiassa voida erottaa vanhurskauttamisesta, kysymys on yhdestä ja samasta asiasta (170).

- Kyllähän se voidaan ja se tulee myös erottaa. Vanhurskauttaminen on "asemanmuutos", se on tielle pääsy, jota sitten seuraa uudessa elämässä vaeltaminen ja uuden tien kulkeminen. Tietä ei voida kulkea ennen kuin tielle on tultu. Vain vanhurskautunut voi pyhittyä. Kun vanhurskauttamista ei eroteta pyhityksestä, joudumme siihen mahdottomaan tilanteeseen, että pyritään kääntymättömiä, epäuskoisia ja uudestisyntymättömiä kasvattamaan kristillisissä hyvissä teoissa - kun heitä pitäisi määrätietoisesti pyrkiä johdattamaan vanhurskauttamisen paikalle.

Pieper kirjoittaa vanhurskauttamisen ja pyhityksen yhteydestä ja erosta: 1. *Vanhurskautuksen ja pyhityksen välillä vallitsee EROTTAMATON YHTEYS (nexus indivulsus): missä vanhurskautus on, siellä on ehdottomasti myös pyhitys.* 2. *Tämän erottamattoman yhteyden piirissä on pyhitys kuitenkin säilytettävä vanhurskauden SEURAUKSENA ja vaikutuksena* (Pieper, Kristillinen dogmatiikka s.399).

Ei ole hyviä tekoja ennen vanhurskauttamista (VH)

Tunnustuskirjoista lue: *"Jumalalle otollisia ovat siis ne almut (hyvät teot), jotka ovat sovituksen tai oikeammin vanhurskautuksen seurauksena, mutta eivät ne, jotka edeltävät sitä...meidän on yhdistettävä usko ja hedelmät; niin tässäkin almusta puheenollen on sanottava, että uusi elämä kokonaisuutena (vanhurskauttaminen + pyhitys) pelastaa"* (TK s.107).

Ennen vanhurskauttamista ihmisen kaikki teot ovat "kuolleita" tekoja: *"kuinka*

paljoa enemmän on Kristuksen veri, hänen, joka iankaikkisen Hengen kautta uhrasi itsensä viattomana Jumalalle, puhdistava meidän omantuntonne kuolleista teoista palvelemaan elävää Jumalaa!" (Hebr.9:14).

Ei pala palalta (VH)

Luther kumoaa opin, jonka mukaan vanhurskauttaminen tulee "pala palalta".

Pieper kirjoittaa: *"Vanhurskautuksessa ei ole mitään tiettyä määrää...se ei tapahdu vähin erin...vaan se on sitä, mitä sen on, täydellisesti...Siksi sillä, joka uskoo evankeliumin, on koko vanhurskautus (Kol.2:13; Room.5:1 ss.)."*

Luther ilmaisee tämän asian sanomalla, ettei vanhurskautus tule meille pala palalta, vaan yhtenä ainoana kasana (St. L.XII, 219 ss.; W.A. 10, 343 s.)...*Se joka Rooman kirkon tavoin olettaa vanhurskaudessa olevan eri määriä tai puhuu vanhurskauden enentymisestä (vrt. Trident., Sess.VI, c.10), osoittaa sillä opettavansa vanhurskautusta ihmisessä olevan vanhurskauden nojalla ja on siis hyljännyt kristillisen vanhurskautuksen. Asteittaisen vanhurskautuksen tueksi eivät ainoastaan roomalaiset ole viitanneet erheelisesti kohtaan Luuk.7:36 ss., vaan protestantitkin"* (Pieper, Kristillinen dogmatiikka s.387).

Paavo Ruotsalainen, johon myös Ruokanen ilahduttavan usein viittaa, erotti vanhurskauttamisen ja pyhityksen: *"Sillä hullu minä olisin, jos kaupungin kahvia joisin, ennen kuin sinne tullutkaan olen." "Älä vain suruttomia pane Herran töihin." "Paavo ei väsynyt varoittamasta ihmisiä siitä, että he väärässä järjestyksessä yrittivät tehdä hyviä tekoja - ennen kuin olivat päässeet Kristuksen sisälliseen tuntemiseen"* (Saarisalo, Erämaan vaeltaja Paavo Ruotsalainen, s.326).

Ruokanen nojautuu kasteessa tapahtuvaan vanhurskauttamiseen ja uudestisyntymiseen. Kun nämä kuitenkin ovat silkkää petosta, hän joutuu **rakentamaan kristityn elämän tyhjän päälle**. Sakramentaalinen vanhurskauttaminen turmelee sekä vanhurskauttamis- että pyhitysopin. Nämä tärkeät raamatulliset totuudet sotkeutuvat epämääräiseksi "vanhurskauttamismössöksi", josta ei kukaan ota selvää: **kenestäkään ei voida sanoa, että hän on uskova, vielä vähemmän ettei joku sitä olisi.**

Osaksi syntinen ja osaksi pyhä (VH)

Ruokanen käsittelee pyhitystä monisanaisesti, mutta hän ei tuo esille sitä luterilaista ja raamatullista totuutta, että pyhityksen suhteen uskova on osaksi pyhä ja osaksi syntinen. Tähän liittyy myös se, että ihmiset ovat pyhityksessä eri asteella. Kristuksen kuvan kaltaisuus on pyhityksen ylhäinen päämäärä.

ARMOLAHJAT

Uudessa testamentissa esiintyy ilmiöitä, jotka näyttivät välillä kadonneen kristikunnasta. Esimerkiksi profetoiminen, kielillä puhuminen, sairaiden parantaminen ja riivaajien karkotus olivat jokapäiväistä arkikristillisyyttä kirkon alkuaikoina (175).

Usein on selitelty, että Pyhän Hengen armolahjat eli karisimat kuuluivat vain apostoliseen aikaan. Sen jälkeen, kun kirjoitettu sana, Uusi testamentti, tuli valmiiksi, emme muka enää tarvitse Jumalan voimallisia tekoja.

Kuitenkaan mainitunlaiset asiat eivät ole koskaan täysin kadonneet kristikunnasta. Kirkon laitostumisen myötä kaikenlainen karismaattisuus

alkoi kuihtua. Mutta Pyhän Hengen erityiset lahjat ovat tulleet esille erilaisten hengellisten herätysten aikoina sekä siellä, missä on harjoitettu intensiivisesti rukouselämää (175).

- On hyvä, että Ruokanen kiinnittää huomiota kirkon "kulta-aikaan", alkukristillisyyteen. **Armolahjat-artikkeli on eräs kirjan parhaimmista!**

Käytäntöä, ei teoriaa

Kirkkoisä Augustinus mainitsee 400-luvun alkupuolella pääteoksessaan "Jumalan kaupunki" 23 tuntemaansa tapausta, joissa on tapahtunut ihmeellinen parantuminen tai riivaajien karkoitus. Suurin osa tunnusteoista tapahtui seurakunnan rukousten ja sakramenttien, ei yksittäisten armolahjoilla varustettujen henkilöiden kautta (175).

Karismaattisuuden uusi tuleminen

Uskontotilastotieteilijä David B. Barrettin mukaan maailmassa oli 1990-luvun alkaessa 370 miljoonaa "karismaattista kristittyä", mikä on reilut 22 % maailman kristittyjen määrästä. N.70 miljoonaa eli vajaa viidennes karismaattisista kristityistä on helluntailaisia (176).

Vatikaanin toinen konsiili näytti 1960-luvulla varsin selkeästi vihreätä valoa karismaattiselle uudistukselle katolisessa kirkossa. Perinteisen kirkon virkahierarkian ja pappeuden rinnalla katolinen kirkko pitää nykyään suuressa arvossa kaikkien kirkon jäsenten karismaattisia lahjoja. Tämä korostus liittyy maallikkojen aseman uuteen arvostamiseen katolilaisuudessa (176).

Karismojen runsaus

Armolahjoista ei anneta lopullista, tyhjentävää luetteloa - Hengen lahjoja annetaan seurakunnille tilanteen vaatimusten mukaan. Usein armolahjat liittyvät kristityn luontaisiin lahjoihin ja kykyihin. Armon kautta Jumala "tekee luonnonlahjat kaksinkertaisiksi", sanoo keskiajan suuri teologi Tuomas Akvinolainen (176-177).

Esimerkkejä karismojen käytöstä

Terveeksitekemisen lahjat mainitaan monikossa. On siis olemassa lukuisia erilaisia tapoja, joilla Kristuksen, suuren Parantajan terveeksitekevä voima tulee konkreettiseksi. Voidaan käyttää suoraa henkilökohtaista esirukousta, kosketusta, öljyllä voitelua, rukouklappuja tai -liinoja jne. Jeesus itse aina kosketi niitä, jotka hän paransi (177).

Ylipäättään Paavali näyttää pitävän suurinta osaa karismoista seurakunnan sisäisinä ilmiöinä. Ne eivät ole temppuja, joilla kristinuskoa mainostetaan ulkopuolisille. Heille julistetaan selkeätä Jumalan sanaa, jonka kautta Pyhä Henki voi herättää katumusta ja uskoa (177).

Lahja selittää kielillä puhumista on hyvin lähellä profetiaa. Seurakunnan kokoontumisessa saa Paavalin mukaan julkisesti puhua kielillä vain, jos puhe tulkitaan. Kielien selitys ei ole sanasta sanaan tapahtuvaa kääntämistä, vaan uskonvaraista kokonaisuuden vastaanottamista ja ilmaisemista. Tällainen puhe on profetian tapaista, läsnäolijoille suunnattua kehotuspuhetta (178).

Karismojen käytön uskonvaraisuus

Ihminen, joka esimerkiksi profetoi, toimii täysin uskonvaraisesti...

Esimerkiksi seurakunnan yhteisen rukouksen aikana joku voi saada selkeän sisäisen kehotuksen puhua tietyn sanoman läsnäoleville. Silloin on otettava uskon askel, luotettava, että sanoma on Jumalasta ja sanottava se rohkeasti seurakunnalle. Yhtäläillä viisauden ja tiedon sanojen käyttö sekä lahja arvostella henkiä ovat uskonvaraisia. Sama käytäntö soveltuu myös julkiseen kielillä puhumiseen: on luotettava, että sanoma on Jumalasta ja että seurakunnassa on joku, joka kykenee tulkitsemaan sanoman (178).

Armolahjojen käyttöön kuuluu ehdottomasti myös kritiikki. Kritikittömyys ei kuulu kristinuskoon, vaan sielullisen uskonnollisuuden upottaviin ja uuvuttaviin hetteikköihin. Kuten mikään seurakunnan toiminta, myöskään armolahjat eivät elä missään "puhtaassa", sterilissä" tyhjiössä. Kaikessa on aina mukana inhimillinen vajavuus. Jumala kuitenkin on päättänyt saarnauttaa evankeliumin ihmisten eikä enkeleiden kautta. Siksi hän suostuu käyttämään meitä, jotka aina sotkemme mukaan "astian makua", omaa itsekeskeisyyttämme (179).

Sairaiden puolesta tulee rukoilla

Sairaiden puolesta rukoilemiseen ei tarvita tietoisuutta erityisen terveeksitekemisen lahjan omaamisesta. Kuka tahansa kristitty ja koko kristillinen seurakunta yhdessä voivat ja heidän tulisikin rukoilla niiden vaivattujen puolesta, jotka esirukousta pyytävät. Tällainen esirukous ei mitenkään korvaa ihmisen luonnollista hoitoa. Lääketieteellinen apu ja esirukous toimivat samansuuntaisesti ja Jumala voi käyttää molempia samanaikaisesti (179).

Kaikilla Jeesuksen seuraajilla on oikeus rukoilla sairaiden puolesta ja voidella heitä siunatulla öljyllä. Erityisesti tämä koskee seurakunnan johdossa olevia. Mutta tällainen jokamiehen oikeus ei silti kumoa sitä tosiseikkaa, että joillekin Jumala antaa vielä aivan erityisiä terveeksitekemisen lahjoja (180).

Paraneminen ei ole automatiikkaa

Sairaiden parantuminen, riivaajien karkoitus ja muut Jumalan Hengen vaikutuksen erityiset merkit eivät ole automatiikkaa...Mutta koska tunnustekojen tarkoituksena on vaikuttaa kääntymystä ja uskoa, Jumala antaa merkkien tapahtua siellä, missä hän itse niin hyväksi näkee (180).

Joillekin sairauden kantaminen on Jumalan antama kutsumus ja tehtävä. Niin koettelemusten kuin Jumalan erityisten armonosoitusten tavoitteena on meidän iankaikkinen pelastumisemme, tuleminen sisälle Jumalan valtakuntaan . Tunnusteot ja merkit on alistettu suuremmalleen: niiden tarkoituksena on herättää tekojen näkijöissä ja kokijoissa kääntymys ja usko suureen Parantajaan, Jeesukseen Kristukseen. Sairaiden paraneminen, riivaajien karkotus ja muut voimalliset teot tähtäävät "ihmeistä" kaikkein suurimpaan: välinpitämättömän ihmisen kääntymykseen (181).

Uskonvarainen totuusarvo

Tunnustekojen näkeminen ei kuitenkaan tuota automaattisesti uskoa. Kun Jeesus herätti kuolleista jo mädäntymistilassa olevan Lasaruksen, toiset paikalla olijoista uskoivat Jeesukseen, toiset lähtivät suunnittelemaan Jeesuksen murhaamista (Joh.11:45-53)...

On täysin mahdotonta tutkia tieteellisesti Pyhän Hengen vaikuttamia tunnustekoja. Ne ovat jo lähtökohdissaan uskonvaraisia - ne nousevat Kristuksen kirkon uskosta ja niiden tavoitteena on synnyttää uskoa. Siksi esimerkiksi paranemista rukouksen kautta ei koskaan voida "todistaa" oikeaksi tai vääräksi. Jo pelkkä pyrkimys tällaisten merkkien tieteelliseen

todistamiseen on silkka epäuskon ilmaus. Edes jonkun henkilökohtainen kertomus omasta parantumisestaan rukouksen kautta ei pelkkänä raporttina vielä vakuutta toista. Tällaisten Jumalan hyvyyden erityisilmausten totuusarvo avautuu vain uskolle, jonka Pyhä Henki saa synnyttää ihmisessä (181).

- Eikö kannata parannuttuaan mennä lääkäriin ja saada sieltä vakuutus tervehtymisestä? Käskihän Jeesuskin parantuneita pitaalisia näyttämään itsensä papeille: *"Ja hänen mennessään erääseen kylään kohtasi häntä kymmenen pitalista miestä, jotka jäivät seisomaan loitommaksi; ja he korottivat äänensä ja sanoivat: "Jeesus, mestari, armahda meitä!" Ja heidät nähdessään hän sanoi heille: "Menkää ja näyttäkää itsenne papeille". Ja tapahtui heidän mennessään, että he puhdistuivat"* (Luuk.17:12-14).

RUKOUS

Rukouksen eri muodot

Kristillisen rukouksen selkärankana on kirkon liturginen elämä, jonka läpäisee monimuotoinen rukous (182).

- Tietääkseni apostoleilla ei kirkon liturgia näytellyt mitään osaa, ei rukouksessa eikä muutenkaan. Jeesus antaa yksinkertaisen ohjeen:

"Mutta tulee aika ja on jo, jolloin totiset rukoilijat rukoilevat Isää hengessä ja totuudessa; sillä senkaltaisia rukoilijoita myös Isä tahtoo. Jumala on Henki; ja jotka häntä rukoilevat, niiden tulee rukoilla hengessä ja totuudessa" (Joh.4:23-24).

Jatkuva intiimi yhteys

Se alkaa ensimmäisestä ristinmerkistä, jolla me siunaamme itsemme herätessämme, ja päättyy ristinmerkkiin, jonka teemme vielä ennen uneen nukahtamista, kuten uskonpuhdistaja meitä kehottaa. Elämämme on kahden ristinmerkin välinen matka. Ensimmäinen merkki piirrettiin meihin kasteessa ja viimeinen piirretään ruumiimme siunauksessa. Ristinmerkki on omistusmerkintä: ristiinnaulitun Kristuksen oma...

- Sinä, Kristus, olet valinnut minut ja ottanut minut omaksesi. Jo kasteessa minut on ristiinnaulittu sinun kanssasi. Minun turmelukseni on teloitettu ja olen kuollut tälle maailmalle ja Perkeleen petoksille. Sinun kanssasi olen herätetty uuteen, katoamattomaan elämään (182).

- Ruokanen ei osaa tehdä eroa sen välillä, mikä Lutherin myötä tulee Raamatusta ja mikä on taas katolisen kirkon arveluttavaa perintöä. Ristinmerkki periytyy katoliselta kirkolta ilman raamatullista pohjaa. Se viittaa lähinnä pakanuuden rituaaleihin. Kristuksen omistusmerkki uskovassa ei ole ulkonainen ristinmerkki, vaan Pyhän Hengen sinetti:

"Hänessä on teihinkin, sittenkuin olitte kuulleet totuuden sanan, pelastuksenne evankeliumin, uskoviksi tultuanne pantu luvaton Pyhän Hengen sinetti, sen, joka on meidän perintömme vakuutena, hänen omaisuutensa lunastamiseksi - hänen kirkkautensa kiitokseksi" (Ef.1:13-14).

Risti uskovan tuntomerkkinä (VH)

Toisaalta uskova tunnetaan toisenlaisesta "rististä", josta Luther kirjoittaa: *"Pyhä kristillinen kansa tunnetaan ulkonaisesti pyhän ristin pyhyydestä, siitä, että sen on kärsittävä kaikenlaisia vaikeuksia ja vainoja,...kaikkinaisia kiusauksia ja onnettomuuksia...Perkeleen, maailman*

ja turmeltuneen luontonsa puolelta. Sen täytyy olla sisäisesti alakuloinen, arka ja pelästynyt, ulkonaisesti köyhä, halveksittu, sairas ja heikko. Näin siksi, että se tulisi Kristuksen, Päänsä, kaltaiseksi. Tämä johtuu siitä, että se pitäytyy Kristukseen ja Jumalan sanaan, saaden siksi kärsiä Kristuksen tähden, kuten Mt. 5. luvussa sanotaan: 'Autuaita olette te, kun ihmiset minun tähteni solvaavat ja vainoavat teitä...' (WA, 50,641 s.).
-Saarnivaara, Elämä uskossa s.105.

"Mutta kun seurakunnanpaimenilta ja kaitsijoilta puuttuu sanan käsitys, harjoitus ja puhdas käsittely, he ehdottomasti elävät SURUTTOMINA: eihän heillä ole mitään kiusausta, ristin eikä vainojen tuottamaa harjoitusta, JOKA TAVALLISIMMIN ON PUHTAAN SANAN JULISTAMISEN SEURAUKSENA. Heidän on siis mahdotonta ymmärtää Paavalia. Meillä taas on Jumalan armosta puhdas uskonoppi, jota me myös avoimesti tunnustamme. Sen tähden meidän onkin pakko kärsiä perkeleen ja maailman hirveintä vihaa ja vainoamista; ja elleivät hirmuvalliat ja harhaoppiset väkivalloin ja viekkauksin sekä saatana sydänvapistuksin ja tulinuolin meitä räkkäisi, NIIN PAAVALI OLISI MEILLE YHTÄ KÄSITTÄMÄTÖN JA TUNTEMATON KUIN HÄN OLI KOKO MAAILMALLE MENNEINÄ VUOSISATOINA JA YHÄ VIELÄKIN ON VASTUSTAJILLEMME: paavilaisille ja kiihköhengille. Niinpä profetian lahja ja oma tutkimisemme liittyneenä sisäisiin ja ulkonaisiin ahdistuksiin avaavat ymmärryksemme, niin että oikein käsitämme Paavalin ja koko Raamatun" (Gal.kirj.sel.ss.496-497, teh.VH)

"Älköön siis millään muotoa ristin pahennusta poistettako; niin kävisi, jos julistaisimme sitä, mitä tämän maailman ruhtinas jäsenineen halusta kuuntelisivat, nimittäin teoista tulevaa vanhurskautta; silloin meillä olisi säyseä perkele, suosiollinen maailma, leppyinen paavi ja leppyiset ruhtinaat!" (Gal.kirj.sel. s.594)..

Ketä rukoillaan?

Ortodoksisessa ja katolisessa kirkossa harjoitetaan vanhaa tapaa osoittaa rukouksia myös Jeesuksen äidille Marialle sekä esikuvallisille kristillisille kilvoittelijoille, pyhimyksille. Heiltä pyydetään esirukousta, että he Jumalan luona perillä olevina rukoilisivat Isää ja Kristusta meidän maan päällä taistelevien puolesta. Monia helpottanee se, että he voivat lähestyä pyhää Jumalaa tuttavallisen inhimillisen välittäjän kautta (184).

- Tässä Ruokanen näyttää ottavan vähintäänkin varovaisen myönteisen kannan katolisten kirkkojen pyhimysten palvontaan. Vieläpä hän myöntää, että kysymyksessä on "välittäjä". **Tunnustuskirjoista** luemme: "Kaikki tämä (pyhien avuksihuutaminen) on epäjumalanpalvelusta; kunnia kuuluu Jumalalle yksin" (TK s.251).

"Rukousten osoittaminen edesmenneille pyhille on hullutusta (Jes.63:16; 1 Kun.8:39), epäjumalanpalvelusta (Matt.4:10) ja Kristuksen täydellisen ansion sekä Kristuksen tähden täysin armollisen Jumalan häpäisemistä (1 Tim.2:5,6; Room.8:34; 1 Joh.2:1,2)" (Pieper, Kristillinen dogmatiikka s.430).

Jumalaa ei voi ohjailla

Monille on tuttu sanonta: "Rukous liikuttaa sitä kättä, joka liikuttaa koko maailmankaikkeutta."...
Rukouksessa emme voi muuttaa Jumalan asennetta, vaan poistamme itsessämme olevia esteitä, jotta voisimme vastaanottaa hänen hyvyyttään...Voisimme verrata rukoilemista vesijohtojärjestelmään: Puhtaan raikkaan veden jakelujärjestelmässä vesi tulee itsestään, omalla paineellaan, kunhan vain vesi on paikallaan vesitornissa tai vuorilähteessä ja putket on asennettu toimintakuntoisiksi (185).

Täydellinen lepo

Kun ihminen vapautuu huolehtimasta omasta pelastuksestaan ja Jumala-suhteensa laadusta, seurauksena voi olla suuri levollisuus ja tyyneys (187).

-Tämä taas kuuluu sarjaan "epäluterilaisia" lauseita. Tämä "levollisuus" ja "tyyneys" on suruttomuutta. **Lutherista** kerrotaan: "*Hän (Luther) syvimmältään ei huolehtinut muusta kuin oman sielunsa pelastumisesta, oikealla kohdalla pysymisestä Jumalan ja omantunnon edessä*" (Kares, Luther, s.154).

Virrentekijä kehottaa: "*Pois maalliset surusisuista, Ne Herrasi hoitava on, Yks vain yli kaiken sä muista: Sun sielusi kuolematon! Käy valtakuntahan Herran, Niin muutkin hän lahjansa kerran Myös sinulle antava on*" (Vvk 145:8).

EKUMENIA

Katolinen kirkko ja ekumenia

Vatikaanin toinen konsiili merkitsi ekumeenisen asennoitumisen läpimurtoa katolisessa kirkossa. Konsiilin mukaan katolinen kirkko tunnustaa varauksetta ortodoksiset kirkot osaksi Kristuksen tosi kirkkoa. Paavi Paavali VI ja Konstantinopolin ekumeeninen patriarkka Athenagoras kumosivat vuoden 1054 kirkonkiroukset vuonna 1965.

Vatikaanin toinen konsiili opetti, että idän hengellinen ja liturginen elämä on täysin sopusoinnussa katolisen uskon kanssa...

Vatikaanin toinen konsiili suosittelee jumalanpalvelusyhteyttä katolisen ja ortodoksisten kirkkojen välillä, koska idän kirkoilla on apostoliseen jatkuvuuteen nojaava "oikea pappeus" ja "oikeat sakramentit"...Lopulta ratkaiseva täyden ykseyden este katolilaisten ja ortodoksien välillä on kysymys Rooman piispan eli paavin johtoasemasta...Puhuessaan protestanteista konsiili toteaa, ettei nykyaikana eläviä "erossa olevia veljiä" tule asettaa vastuullisiksi jakaantumisesta:

-Katolinen kirkko kohtelee heitä veljellisellä arvonannolla ja rakkaudella. - Tultuaan vanhurskautetuiksi uskosta kasteessa, nämä kristityt tulevat liitetyiksi Kristuksen ruumiiseen. Siksi heillä on täysi oikeus kantaa kristityn kunnianimeä. Syystä katolisen Kirkon lapset tunnustavat heidät veljiksi Herrassa (192).

-Näin siis katoliselta taholta vahvistetaan, että katolisilla ja luterilaisilla on tänään yhteinen vanhurskauttamisoppi. Tämähän kirjattiin jo Yhteiseen julistukseen: "*28. Tunnustamme yhdessä, että Pyhä Henki kasteessa yhdistää ihmisen Kristukseen, vanhurskauttaa ja todellisesti uudistaa hänet.*" Yhteinen julistus jatkaa: "*Synnistä huolimatta kristitty ei enää ole erossa Jumalasta, koska hänelle, joka kasteen ja Pyhän Hengen kautta on uudesti syntynyt, päivittäisessä paluussa kasteeseen annetaan synti anteeksi*" (28).

"Tultuaan vanhurskautetuiksi uskosta kasteessa." Siis vanhurskauttaminen tapahtuu sakramentin voimasta (sakramentalismi = ex opere operato) kasteessa. Lisäys "uskosta" ei anna aihetta mihinkään. Vauvan uskosta puhuminen kuuluu mielikuvituksen piiriin. Lutherille oli sen keksiminen pakko, koska piti saada jollakin ilveellä "hajurakoa" Rooman kirkkoon. On luonnollista, ettei Rooma halua asettua poikkiteloin vauvan uskon suhteen; sehän on vain vaaratonta ja merkityksetöntä mielikuvitusleikkiä! Tässä ei ole Rooman puolelta paljon joustoa tarvittu.

Luterilaisuus ja katolisuus

Protestanttisista kirkoista luterilainen kirkko on edullisessa asemassa suhteessa lännen ja idän historiallisiin kirkkoihin. Useissa luterilaisissa kirkoissa on voimassa piispanviran ja siten myös pappeuden apostolinen jatkuvuus. Monissa luterilaisissa kirkoissa on nouseva trendi, joka korostaa sakramentteja kristillisen elämän peruspilareina. Messu eli ehtoollisjumalanpalvelus käsitetään seurakunnan hengellisen elämän keskuksiksi. Luterilaisuudessa on havaittavissa lisääntyvää ymmärrystä ja yhteyden kaipua suhteessa "äitikirkkoon" (192).

- Dosentti näyttää erikoisesti lämpenevän puhuessaan Rooman kirkosta. Kuinka usein Ruokanen esitteleeäkään "toisen konsiilin" tuloksia! Tässä dosentti kirjaa luterilaisen kirkon luopumiskehityksen kohta kohdalta. Näinhän se Rooma on hurmannut luterilaiset. "Äidin" avaraani syyliin ollaan menossa. Täydet pisteet Ruokaselle avoimuudesta ja rehellisyydestä. Näyttää siltä, ettei Ruokasella itsellään ole kovin korkea kynnyks katoliseen kirkkoon - hän voi hyvinkin ennen pitkää seurata Seppo A. Teinosen surkeaa esimerkkiä.

Katolinen kirkko on monissa keskeisissä kohdissa ottanut huomioon uskonpuhdistuksen sille lähes 500 vuotta sitten esittämän kritiikin. Tämän ajan katolinen kirkko on varsin toisenlainen kuin se kirkko, jota Luther ja muut uskonpuhdistajat arvostelivat. Myös meidän kuvamme Lutherista on uudistumassa. Perinteisesti meille on välittynyt näkemys uskonpuhdistajasta monenlaisten suodattimien lävitse. Uuden, kriittisen tutkimuksen valossa meille on paljastumassa aito "katolinen" Luther: mies, joka rakasti kirkkoaan ja pyrki elämään vilpittömästi kirkon vuosituhantisen kilvoitusperinteen mukaisesti (192).

-Tässä täytyy olla Ruokasen kanssa eri mieltä. Lutherin nykyinen kunto antaa mahdollisuuden riepotella häntä joka suuntaan. On sääli, että vanhaa miestä viedään kuin mitäkin räsynukke. Jokainen hengellinen firma haluaa ottaa hyödyn hänestä. Ruokanen on lähtenyt tekemään hänestä paavin ystävää. Raamatulle uskollisten teologioiden (mm. Uuras Saarnivaara) mukaan Rooma ei ole oleellisissa kohdissa lainkaan muuttunut. Päinvastoin harhat ovat sitten Lutherin ajoista jopa lisääntyneet!

Luther ei mitenkään pyrkinyt rikkomaan kirkon ykseyttä, vaan hän halusi palauttaa kirkon sen omille juurilleen, selkeään evankeliumiin. Mutta kirkon hengellisen elämän uudistumispyrkimyksistä tuli paavin ja uskonpuhdistajien välinen arvovalta-kiista - tunnetuin seurauksin (192).

-Tämä Lutherin "uudelleentulkinta", ei tee oikeutta Lutherille. Uskonpuhdistuksessa liikuttiin mitä suurimmassa määrin "asialinjalla". Keskeisenä oli vanhurskauttamisoppi. Tässä Ruokanen ekumenian ja Rooman ystävänä heittää uskonpuhdistajan ylle pahan varjon. Luther potkittiin ulos paavin kirkosta, toisaalta taas Luther sanoutui siitä irti! Ilo oli molemminpuolinen!

Ekumenian tulevaisuus

Ruohonjuuritasolla ekumenia etenee hitain, mutta varmoin askelin. Uutta ekumeenista spiritualiteettia on edistänyt erityisesti maailmanlaaja, kaikki kirkkokuntarajat ylittävä karismaattinen uudistusliike (193).

- Karismaattisuus on tosiaan levinnyt myös katoliseen kirkkoon. Ruokanen puhuu karismaattisuudesta yksiselitteisen myönteiseen sävyyn; siinä on kuitenkin lieveilmiöitä, kuten kirjat "Kulissien takana" ja "Uusi viini juovuttaa" osoittavat.

Monet uskovat, että vielä koittaa aika, jolloin on jälleen koolla kaikkia

kristittyjä arvovaltaisesti edustava ekumeeninen konsiili. Tällainen konsiili olisi näkyvä merkki Jumalan armon sovittavasta, raja-aidat murtavasta ja ihmiset yhdistävästä rakkaudesta. Konsiili voisi antaa maailmalle yksimielisen, ajankohtaisen todistuksen Kristuksen totuudesta (193). **-Tällöin on maailmankirkon synty jo oven edessä.**

Kulttuuriystävällinen missio

Kulttuuriystävällinen lähetystyö luo uusia seurakuntia, joissa "kristillinen elämä mukautuu kunkin kulttuurin henkeen ja erikoislaatuun", opettaa katolinen kirkko (196-197).

Profeetallinen missio

Suuren köyhyyden ja yhteiskunnallisen väkivallan keskellä elävät kolmannen maailman kirkot korostavat, että kirkon lähetystehtävään kuuluu olennaisesti osallistuminen Jumalan omaan työhön yhteiskunnallisen oikeudenmukaisuuden puolesta. Tässä kristityt liittyvät erityisesti köyhiin ja heidän taisteluunsa demokratian, ihmisarvon, sosiaalisen turvallisuuden ja taloudellisen oikeudenmukaisuuden puolesta...

Kirkon lähetystehtävään kuuluu voimakas profeetallinen kritiikki kaikkia sellaisia poliittisia, taloudellisia tai sotilaallisia valtajärjestelmiä kohtaan, jotka alistavat ihmisiä toisten ihmisten mielivallan ja eduntavoittelun välineiksi. Näin toimiessaan kirkko nousee synnin, kuoleman ja Saatanan voittaneen Herransa kanssa kaikkia niitä perkeleellisiä järjestelmiä vastaan, jotka tukahduttavat ja tuhoavat Jumalan hyväksi ja kauniiksi luomaa elämää (198).

-Tässä jälleen suuresti harhautunutta vapautuksen teologiaa! "Kirkon lähetystehtävään" ei kuulu vapautuksen teologia. Tämä on "toista" ja "vierasta evankeliumia", jolle Paavali lukee madonluvut:

"Minua kummastuttaa, että te niin äkkiä käännytte hänestä, joka on kutsunut teidät Kristuksen armossa, pois toisenlaiseen evankeliumiin, joka kuitenkin ei ole mikään toinen; on vain eräitä, jotka hämmentävät teitä ja tahtovat vääristellä Kristuksen evankeliumin. Mutta vaikka me, tai vaikka enkeli taivaasta julistaisi teille evankeliumia, joka on vastoin sitä, minkä me olemme teille julistaneet, hän olkoon kirottu. Niinkuin ennenkin olemme sanoneet, niin sanon nytkin taas: jos joku julistaa teille evankeliumia, joka on vastoin sitä, minkä te olette saaneet, hän olkoon kirottu" Gal.1:6-9).

DIAKONIA

Alunperin diakonin työssä hengellinen ja käytännöllinen puoli olivat erottamattomat...

Kaiken kaikkiaan jo Uuden testamentin syntyaikoina diakoneiden eli seurakunnan palvelijoiden asema oli vaativa ja kunnioitettu. Paavalin mukaan diakoneiksi tuli valita sellaisia, jotka "tuntevat uskon salaisuuden ja pitävät omantuntensa puhtaana" (1 Tim.3:9)..

Uuden testamentin ja vanhan kirkon edustama diakonaatti menetti merkitystään keskiajalla. Papin virka alkoi korostua siinä määrin, että diakonin virka muuttui vain lyhyeksi välivaiheeksi edettäessä kohti pappeutta (200).

Profeetallinen diakonia - toista evankeliumia (VH)

Kansainvälisen diakonian tulee olla samanaikaisesti profeetallista diakoniaa: ei tule poistaa vain oireita, vaan on myös puututtava hädän syihin. On pyrittävä muuttamaan ne yhteiskunnalliset, poliittiset ja

taloudelliset rakenteet, jotka tekevät rikkaista entistä mahtavampia, köyhistä, valtaa ja oikeuksia vailla olevista sen sijaan entistä kurjempia...Diakonian tulee olla yhteiskuntakriittistä toimintaa, radikaalisti ja rohkeasti pienen ihmisen puolella kaikkia ihmistä sortavia poliittisia ja taloudellisia järjestelmiä vastaan (201).

-Oikeassa diakoniassakin on pohjana lähetyskäsky, jossa ihmisille julistetaan evankeliumia ("sydämin suin ja kätten töin") ja kehoitetaan Jumalan armon vastaanottamiseen. Vapautuksen teologian hapatus on jätettävä kokonaan syrjään.

ETIIKKA

Rakasta ja tee, mitä tahdot. (Augustinus.)

Jumalan laki on elämän oma laki. -Jos ihminen rikkoo Jumalan lakia, hän tuottaa vahingon elämälleen. Jos hän noudattaa tätä lakia, hän saa siitä siunauksen. (Suomen ev.-lut. kirkon Kristinoppi.) (202).

Taivaassa ei ole etiikkaa, koska siellä kaikki joka tapauksessa rakastavat spontaanisti lähimmäistä kuin itseään. Etiikka on pelisääntöjä, joiden varassa voimme jotenkin siedettävästi elää tässä synnin turmelemassa maailmassamme (202-203).

Etiikan ydin: rakkaus

Kristitty kokee, että lähimmäisen rakastamisen periaate on yleispätevä, luonnollisen moraalilain nojalla kaikkien ihmisten tuntema korkein normi. Kuitenkin tämän periaatteen käytännöllisessä sovelluksessa vallitsee luova vapaus. Se, millaisia käytännöllisiä sovelluksia ja pelisääntöjä rakkauden periaate kulloinkin saa, voi vaihdella hyvinkin paljon kulttuurien ja aikakausien mukana (205).

Moraalinen harkinta

Ihmisen tulee käyttää "vapaata kristillistä järkeä" (Luther) esimerkiksi valitessaan aviopuolisoa, harjoittaessaan ammattiaan, kasvattaessaan lapsia tai hoitaessaan yhteiskunnallisia tehtäviään. Vastauksen elämän perimmäisiin, uskonnollisiin kysymyksiin me löydämme Jumalan ilmoituksesta Jeesuksessa Kristuksessa. Mutta vastausta arkielämän valintoihin ja etiikan monimutkaisiin ongelmiin ja sovelluksiin emme voi lukea suoraan Raamatusta. Joudumme pakostakin käyttämään omaa harkintaamme ja tekemään itse valintoja kulloinkin eteen tulevissa tilanteissa (205).

Käytännöllinen agapismi

Kristillinen agapismi ei ole sidottu käyttäytymistä ohjaaviin lakipykäliin, vaan se on tietynlaista tilanne-etiikkaa, rakkauden soveltamista lähimmäistä parhaiten hyödyttävällä tavalla eri tilanteissa. Paras menetelmä, jonka avulla eri tilanteissa löydetään luonteva ratkaisu, löytyy Jeesuksen opettamasta Kultaisesta säännöstä: asettamalla tietyissä tilanteissa itsensä lähimmäisen asemaan kukin meistä voi oivaltaa, miten käytännössä kulloinkin on toimittava (206).

-"Tilanne-etiikka" suhteellistaa kaiken - se on vaarallinen termi. Se on harhaoppia. Se on relativismia. Toinen katsoo tilanteen vaativan aivan erilaista käyttäytymistä kuin toinen. Mennään suhteellisuuden hyllyvälle suolle. Kyllä Raamatun normistoa tarvitaan, muutoin mennään oman petollisen sydämen johtamana harhaan. Kyllä meidän "oivalluksemme" voivat olla mitä tahansa, jopa aivan päinvastaista Raamatun sanan kanssa. "Oivallus" ei tuo pätevää

normistoa. .

Joukossa tyhmyys tiivistyy

Kirkon ja kristittyjen tehtävänä on harjoittaa jatkuvaa yhteiskuntaeettistä kritiikkiä. Tulee aina muistaa, että kaiken yhteiskunnallisen vallankäytön ja kaiken lainsäädännön tarkoituksena on koko kansan ja sen kaikkien jäsenten hyvän edistäminen (206).

-Kirkko on siis "yhteisen hyvän asiamies". Kirkko ei halua olla yksityisen kansalaisten moraalinvartija, mutta yhteisöjen ja vallankäyttäjien moraaliiin se puuttuu. **Eikö tilanteen pitäisi olla päinvastainen?** Eikö kirkon pitäisi vaatia nimenomaan jokainen yksityinen henkilö vastuuseen Jumalan sanan ja tahdon vastaisista teoistaan? Eikö maallisen vallan käyttö kuulu maalliselle regimentille? Kirkko sekaantuu sille kuulumattomiin! Suutari pysyköön lestissään! Toisaalta nimenomaan puuttamalla virkansa mukaisesti yksilöiden moraaliiin, kirkko parhaiden edistää yhteiskunnallisenkin oikeudenmukaisuuden toteuttamista. Kirkko yrittää tehdä kristillistä yhteiskuntaa sen sijaan että se pyrkisi tekemään kristityiksi yksityisiä kansalaisia! Kirkko toimii nurinperin. Kun pitäisi edetä yksilöstä yhteisöön (tyvestä puuhun), se pyrkii yhteisön kautta yksilöön (latvasta tyveen). Hölmöläisten hommaa kaikki tyynni.

Yhteiskunnan järkevä muuttaminen täytyy perustua yksilön muutokseen. Yhteiskuntamuutos ei ole uskovalla kuitenkaan mitenkään hallitseva päämäärä, koska hän on realisti. Uskovat tulevat aina pysymään marginaalisena ryhmänä, piskuisena laumana. **Yhteiskunnan rakenteisiin he eivät pysty paljon vaikuttamaan.** Toisaalta taas intoa laimentaa tietoisuus siitä, että "meidän yhdyskuntamme on taivaissa". Uskovien tehtävä on saarnata evankeliumia, jonka vastaanottamalla ihmiset pelastuvat tästä tulelta talletusta maailmasta tulevaan maailmaan. Jos ja kun näin on, on helppo ajatella, että uskova näkee Herran tahdoksi, ei tämän maailman muuttamisen, vaan **työskentelemisen uuden aionin hyväksi.**

Yhteiskunnalliset lait eivät ole mitenkään absoluuttisia. Ne tulee aina muuttaa, jos ne ovat ristiriidassa rakkauden periaatteen kanssa (207).

- Aivan, ne voidaan aina muuttaa, mutta onko se Jumalan omilleen antama tehtävä? Lähetyskäsky (Matt.28:18-20) ei ainakaan tiedä tällaisesta mitään. Toisekseen, eikö lähetyskäskyn toteuttamisessa ole kirkolla aivan riittämiin hommaa; sivubisneksiä ei tarvitse kuikailla!

Kristityn eettiset voimavarat

Näin Kristukseen uskova on moraalisisessa harkinnassaan ja toiminnassaan radikaalisti vapaa...Kristitty voi täysin vapaasti harkita kussakin tilanteessa, mikä parhaiten edistäisi toisen ihmisen hyvää (207).

- Päämäärä ei viime kädessä ole "toisen ihmisen hyvä", vaan Jumalan tahto, joka ilmenee Raamatussa.

Raamatun mukaan Kristukseen uskovalla on lisäksi erityinen voimavara toteuttaa rakkautta: hänessä Pyhän Henkensä kautta asuva Kristus antaa hänelle voimaa rakastaa ja opastaa häntä oikeisiin eettisiin ratkaisuihin yksittäistapauksissa. Erityisesti Paavalin vapauden etiikka korostaa: kristitty on irti kaikesta laista. Uskovan elämä ei ohjaudu mistään käyttäytymissäännöstöstä, vaan hän palvelee Jumalaa ja rakastaa lähimmäistään täysin vapaasti Pyhän Hengen inspiroimana:
- Nyt palvelemme Jumalaa uudella tavalla, Hengen mukaan, emme enää vanhalla tavalla, lain kirjaimen orjana. (Room.7:6.) (207).

-Ruokasen teologia johtaa pois Sanasta. Siinä on spiritualismin makua. "Sisäisellä äänellä" korvataan Jumalan sana - arveluttavaa ja pelottavaa. Jumalan Pyhä Henki "inspiroi" käyttämään Sanaa! Uskovalla ei ole mitään sellaista "voimavaraa", joka ei tarvitsisi joka hetki täydennystä. *"Ei ihminen voi ottaa mitään, ellei hänelle anneta taivaasta"* (Joh.3:27). Ihminen tarvitsee joka hetki uutta armoa ja uusiutumista; vanha manna homehtuu! **Heränneet puhuivat jatkuvasta "tykökäymisestä". Vanhoilla eväillä ei eletä.**

Jeesus sanoo: *"Minä olen viinipuu, te olette oksat. Joka pysyy minussa ja jossa minä pysyn, se kantaa paljon hedelmää; sillä ilman minua te ette voi mitään tehdä"* (Joh.15:5). Meidän tulee joka hetki imeä elämän nestettä Jeesus-viinipuusta - tässä on uskovon päivittäinen kilvoitus.

Jumalan valtakunnan etiikka

Mutta eettisen toiminnan suunta on viitoitettu: toivo valtakunnasta velvoittaa kristittyjä jo nyt, ennakoivasti, olemaan merkkeinä tulossa olevasta valtakunnasta. Toivo valtakunnasta vaikuttaa heidän eettisiin valintoihinsa. Tämän toivon nojalla kristityt voivat terävästi arvostella maailman valtajärjestelmiä tietäen niiden olevan väliaikaisia. Mutta ennen muuta tämä toivo antaa voimaa toimia rakkauden, oikeuden ja rauhan puolesta maailmassa, jossa vastustavat voimat näyttävät olevan liian mahtavia (208).

- Mutta eikö kristityn korkea kutsumus ole sielujen voittaminen? Eikö tässä uskovat ohjata "vieraille laitumille", laitumille mistä lähetyskäsky ei tiedä mitään?

Eroavuudet kirkkojen eettisessä opetuksessa

Katolinen ja luterilainen etiikka antavat luonnollisen moraalilain nojalla tapahtuvalle järjestelmälle merkittävän painoarvon. Maallisen elämän asioissa voidaan yleisen lähimmäisrakkauden pohjalla toimia yhdessä myös ei-kristittyjen kanssa.

Reformoitu kirkko ja vapaat suunnat sen sijaan edustavat ns. lain kolmatta käyttöä: kristitty etsii kaiken eettisen toiminnan ohjeet yksityiskohtia myöten Raamatusta. Kaikessa pyritään yhteiselämän kristillistämiseen, kristilliseen yhteiskuntaan, kristilliseen politiikkaan jne. Luonnollisella moraalilla ja moraalilla ei ole merkittävää asemaa. Maallinen ja hengellinen elämäalue ovat toisistaan erottamattomat, kaikessa inhimillisessä elämässä pyritään kristokratiaan, Kristuksen valtaan: "Tehkää Kristus Herraksi!" (208).

Luterilaisuus sen sijaan opettaa: koska Kristukseen uskova pelastuu yksin uskon kautta, hänen eettisillä teoillaan ei ole vaikutusta hänen asemaansa Jumalan lapsena. Kristitty ei tee hyvää siksi, että hän itse tulisi entistä rakastettavammaksi Jumalan silmissä, vaan hyviä tekoja tehdään yksin omaan lähimmäisen tähden. Näin luterilaisuus edustaa radikaalimmin lähimmäiskeskeistä etiikkaa kuin katolilaisuus (208).

-Kyllähän Jumalaa "miellyttää" uskovon pyhittyminen; Jumala tahtoo sitä: *"Sillä tämä on Jumalan tahto, teidän pyhityksenne"* (1 Tess.4:3).

VALTA JA VALTIO

SOTA JA RAUHA

Varhaiskristillinen pasifismi

Kirjalliset dokumentit kolmelta ensimmäiseltä kristilliseltä vuosisadalta

osoittavat yhtäpitävästi, että varhaiset kristityt olivat pasifisteja eli he kieltäytyivät aseellisesta palveluksesta. Jotkut jopa kärsivät marttyyrikuoleman kieltäytymisensä tähden. Asepalveluksesta ei kieltäydytty yksin epäjumalanpalveluksen tähden - sotilaiden tuli uhrata keisarin suojelushengille - , vaan myös palvelukseen sisältyvän väkivallan vuoksi. Kirkkoisä Origenes (k.254) kirjoitti, etteivät kristityt opettele sotimaan, koska Jeesuksen seuraajina he ovat rauhan lapsia. Kirkkoisä Tertullianus (k.n.220) kysyi:

- Voidaanko miekkaan tarttumista pitää oikeutettuna, kun Herra itse julistaa, että se, joka käyttää miekkaa, itse hukkuu siihen?

Tertullianus vastaa itse:

- Kun Herra riisui Pietarin aseista, hän samalla otti siitä hetkestä alkaen aseensa jokaisen sotilaan vyöltä (232-233).

- Pietarin seuraaja Rooman kirkko käytti miekkaa varsin runsaasti.

Ehkä 60 milj. kuollutta oli tästä seurauksena. Kuinka pasifismia ihannoiva ja yhteiskunnallisiin ja kirkonkin vääryyksiin hanakasti puuttuva Ruokanen unohtaa näin suuren asian???

Eivätkö ristiretket ole merkinneet "miekkaan tarttumista"? Eikö kristinuskoa ole levitetty miekan avulla - Suomeenkin (piispa Henrik)? Tässä Ruokanen syyllistyy merkittävään epäloogisuuteen.

LOPPUPÄÄTELMÄ

Dosentti Miikka Ruokasen kirja tarjoaa mielenkiintoista luettavaa monilta teologian eri aloilta. Sieltä löytyy erinomaisia oivalluksia ja syvällistä tekstiä. Olen paljossa kiitollisuudessa velassa dosentti Miikka Ruokaselle! Kirjassa oli paljon tekstiä, johon yhtyi sydämestään ja johon ei halunnut lisätä mitään. Viitteiden puuttuminen kertoo omaperäisestä tekstistä - joka on arvo sinänsä.

Valitettavasti kirja sisältää myös tekstiä, joka ei täsmää Lutherin eikä Tunnustuskirjojen kanssa. Osa on myös selkeässä ristiriidassa Raamatun kanssa. Pahan särön luterilaisuuden kannalta tuo katolisen kirkon ihannoiti ja sen harharetkien unohtaminen. Myös viitataan toistuvasti "toiseen konsiiliin" katolisen kirkon uudistajana. Tämän uudistuksen pääosin kyseenalaistaisin. Ruokanen on syytynyt katolisuuden aatteesta. Sen sijaan luterilaisuudesta hän puhuu kuivakiskoisesti; se on hänelle "menneen talven lumia". Ruokanen kurottautuu jo uuteen, paavin valtakauteen. Vanhurskauttamisopin heikko asema, vanhurskauttamisen sijoittaminen kasteeseen, vanhurskauttamisen ja pyhityksen sekoittaminen, katolinen sakramenttioppi, uuden luomuksen kieltäminen ja vapautuksen teologia ovat merkittävimmät miinukset monessa suhteessa hyvässä teoksessa.

Summa summarum: KULTAA JA MULTAA

Väinö Hotti